Τα παιδιά σταματούν να γράφουν με το χέρι: Πώς επηρεάζεται η ανάπτυξή τους

Categories : ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Date : 22 Απριλίου, 2018

Για αιώνες, ο άνθρωπος **γράφει με το χέρι**, ωστόσο με την είσοδο της τεχνολογίας, τα smartphones και ο υπολογιστής το καθιστούν περιττό. **Οι επιστήμονες προειδοποιούν ότι αυτό δεν βοηθάει στην ανάπτυξη των παιδιών**, γράφει η γερμανική εφημερίδα Die Zeit, επιλέγοντας μάλιστα να κάνει σήμερα την **αξία του χειρογράφου** πρώτο θέμα στην ηλεκτρονική της έκδοση.

«***Το χειρόγραφο είναι ένα από τα μεγαλύτερα πολιτιστικά επιτεύγματα της ανθρωπότητας:*** *χάρη σε αυτό, οι άνθρωποι μπόρεσαν να διατηρήσουν τη γνώση τους.* ***Η γραφή έδωσε τη δυνατότητα να μεταβιβάζουμε σύνθετες σκέψεις και ιδέες σε άλλους ανθρώπους ανεξάρτητα από το χρόνο και το διάστημα****. Και χάρη στο χειρόγραφο γνωρίζουμε μέχρι σήμερα τι δίδαξε ο Πλάτωνας και ο Σωκράτης. Αλλά παρόλο που τέτοιες σκέψεις γράφονταν πάνω σε πέτρινες πινακίδες, παπύρους και αργότερα σε χαρτί, το σημερινό γράψιμο γίνεται ολοένα και πιο ανεξάρτητο από το φυσικό του υπόβαθρο. Σήμερα, γράφουμε και αποθηκεύουμε πολλά στα smartphones και τους υπολογιστές μας και τα ανεβάζουμε στο cloud.* ***Όλο και συχνότερα ξεχνάμε το στυλό, όλο και πιο συχνά "χτυπάμε" τις σκέψεις μας στις οθόνες και τα πληκτρολόγια.*** *Συχνά το χειρόγραφο μπορεί να βρεθεί μόνο σε σημειώσεις ή ευχετήριες κάρτες*» σημειώνει η γερμανική εφημερίδα.

Οι ερευνητές της Εκπαίδευσης βλέπουν σε αυτό έναν εξαιρετικό **κίνδυνο**. Και φαίνεται να είναι σωστό: Μια έρευνα μεταξύ 1.900 καθηγητών διαπίστωσε ότι το **30% των κοριτσιών και το 50% των αγοριών έχουν πρόβλημα να μάθουν**

πώς να γράφουν σωστά. Στο γυμνάσιο, ακόμη και το 40% των μαθητών δεν μπόρεσαν να γράψουν μισή ώρα χωρίς προβλήματα. Οι δάσκαλοι ρωτήθηκαν επίσης τι πιστεύουν: **Το 53% εκτιμά ότι η αιτία βρίσκεται στην «προοδευτική ψηφιοποίηση της επικοινωνίας»**.

Φυσικά **δεν υπάρχουν επιστημονικές αποδείξεις ότι η ψηφιοποίηση είναι η αιτία των προβλημάτων στη γραφή**. Τα περισσότερα ευρήματα βασίζονται στις παρατηρήσεις των εκπαιδευτικών και των γονέων. Στην πραγματικότητα, δεν είναι καν σαφές **αν είναι πραγματικά πιο δύσκολο για τους μαθητές να μάθουν να γράφουν, ή αν ήταν πάντα δύσκολο γι΄ αυτούς.** «*Μας λείπουν συγκριτικά στοιχεία*» λέει ο ψυχολόγος Κρίστιαν Μάρκαρντ που έχει εργαστεί για πολλά χρόνια στον τομέα αυτόν.

Ο νευρολόγος Κρίστιαν Άκελ είναι επίσης επιφυλακτικός: «*Αν οι ερωτηθέντες έχουν ήδη μια σχηματισμένη άποψη, αυτό μπορεί να στρεβλώσει τα αποτελέσματα*». Παρόλα αυτά, ο Κελ, που ερευνά το θέμα της επεξεργασίας γλωσσών στο Πανεπιστήμιο της Φρανκφούρτης, πιστεύει στην **αξία του χειρόγραφου**. «***Το γράψιμο είναι ένα αριστούργημα του εγκεφάλου***», λέει. Ακόμη και η ανάγνωση είναι μια πολύ περίπλοκη ικανότητα**. Μαθαίνουμε να συσχετίζουμε ξεχωριστά γράμματα με τους ήχους και τελικά να τα συνδυάζουμε σε λέξεις.**

Και όταν γράφουμε με το χέρι, υπάρχει κάτι παραπάνω από την ανάγνωση: μεταφράζουμε έναν ήχο ή μια λέξη με μια λεπτή, πολύ ακριβή κίνηση. Εδώ έρχεται το σύστημα του εγκεφάλου που ελέγχει τις κινήσεις μας. Με τη γραφή ενεργοποιούνται διάφορες περιοχές του εγκεφάλου.

Το γράψιμο είναι ένα εξελικτικό υποπροϊόν

Αν και οι προδιαθέσεις για το γράψιμο είναι έμφυτες, ο Κρίστιαν Κελ εξηγεί ότι αντίθετα με την ομιλία, το γράψιμο δεν είναι πολύ διαισθητικό. Γι' αυτό για να το μάθουμε πρέπει να δουλέψουμε τόσο σκληρά. Κάτι που μπορεί να εξηγηθεί εξελικτικά: Ο λόγος έχει αναπτυχθεί ως ατομική ικανότητα, εμείς οι άνθρωποι μιλάμε εδώ και τουλάχιστον 50.000 έως 100.000 χρόνια, ίσως ακόμη και για μισό εκατομμύριο χρόνια (Τα Σύνορα της Ψυχολογίας: Dediu & Levinson, 2013). Αντίθετα, η εξέλιξη της γραφής είναι περισσότερο ένα υποπροϊόν των καλύτερων κινητικών δεξιοτήτων, όπως εκείνων που χρησιμοποιούνται για την κατασκευή εργαλείων. «*Η ικανότητα να γράφεις δεν είναι τόσο πολύ ενσωματωμένη στο DNA μας όπως ο λόγος*», λέει ο Κελ.

Διαθέτουμε είδη γραφής εδώ και 5.000 έως 6.000 χρόνια. Τότε, οι Σουμέριοι στο σημερινό Ιράκ ανέπτυξαν τη σφηνοειδή γραφή. Ένα βιβλίο με σχεδόν 2.000

χαρακτήρες, το οποίο χρησίμευε για τη διαχείριση του εμπορίου. Οι Σουμέριοι σκάλιζαν τα γράμματα με ξύλινα ραβδιά σε πήλινες πλάκες. Κατά τη διάρκεια των αιώνων, το αλφάβητο μας αναπτύχθηκε από αυτή τη γραμματοσειρά.

Ενώ η ομιλία είναι κτήμα όλων των ανθρώπων από την αρχή, η γραφή αφορούσε μόνο μια μειονότητα. Μόνο έμποροι, ευγενείς και κληρικοί μάθαιναν να γράφουν. Ακόμη και στη Γερμανία, μόνο πριν από 100 χρόνια η γραφή έγινε πραγματικά υποχρεωτική: το 1919 εισήχθη η υποχρεωτική εκπαίδευση. Ακόμη και σήμερα, **7,5 εκατομμύρια άνθρωποι στη Γερμανία δεν μπορούν να διαβάζουν ούτε να γράφουν επαρκώς**, αναφέρει το ΑΠΕ-ΜΠΕ.

Υπάρχουν μελέτες που δείχνουν ότι το γράψιμο με το χέρι θα μπορούσε να διευκολύνει τη μάθηση. Στις ΗΠΑ, ένας ψυχολόγος κατέγραψε τις επιδόσεις μιας ομάδας 67 φοιτητών από το πανεπιστήμιο του Πρίνστον που παρακολουθούσαν μια διάλεξη. Οι φοιτητές είχαν τη δυνατότητα είτε να σημειώνουν με το φορητό υπολογιστή είτε να γράφουν σε χειρόγραφο. Το αποτέλεσμα: όσοι είχαν γράψει με το χέρι, είχαν πολύ καλύτερη απόδοση. «***Αν γράφουμε με το χέρι, λειτουργούμε πιο συνειδητά***», λέει ο Μάρκαρντ. **Ο συνδυασμός περιεχομένου και κίνησης δημιουργεί ένα είδος μνήμης**. Ωστόσο, πρέπει να προσέξουμε να μην γενικεύσουμε, λέει ο Κελ: Μερικοί άνθρωποι έμαθαν καλύτερα ακούγοντας ή διαβάζοντας. «*Η εκμάθηση είναι κάτι πολύ ξεχωριστό*»**,** λέει.

Το χειρόγραφο θα επιβιώσει μόνο αν αλλάξει κάτι στα σχολεία;

«*Τα πράγματα πρέπει να αλλάξουν στην τάξη*», λέει ο Κελ. Στα σχολεία, οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει **να βρουν τρόπους φιλικούς προς το παιδί για να διδάξουν τους μαθητές τους να γράφουν.** Αυτό περιλαμβάνει όχι την αποδυνάμωση της ψηφιοποίησης, αλλά τη σύνδεση και των δύο διαδικασιών. Για παράδειγμα μέσω στυλό που ψηφιοποιούν τη γραφή απευθείας. Ο Μάρκαρντ εργάζεται επίσης σε προγράμματα υπολογιστών που αναλύουν τις δεξιότητες γραφής των μαθητών**.**

(Πηγή: cnn.gr*)*